

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

Naročnino in oznacila sprejema upravništvo v Gorici na

Plačuti št. 12.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Katoliško časopisje.

2. Misel lahko izvedljiva.

Katoliški časopisi so dandanes nujno potrebni, ako hočemo braniti krščanske ideje nasproti liberalnim časopisom. Katoliški časopisi se morajo pogumno in neizprosno postaviti proti liberalnim časopisom. Zdaj ne velja: »Umrino v svoji priprostiosti«, ampak ono: »Opogumite se in delujte srčno za postavu«.

Mnogi majajo z glavo, govoreč, da to ni lahko mogoče. Pravijo pred vsem: »Katoliški časopisi se ne bodo nikdar ljudem prikupili. Kar mika v liberalnih časopisih, so nesramni podlistki, nesramne novice, pikantni skandalčki zlasti o duhovnikih, nesramne laži, drzni napadi na avtoriteto itd. To mika! Toda, katoliški časopis tega ne more in ne sme prinašati. Radi tega se katoliški časopisi ne morejo med ljudstvom razširiti«.

Radi priznavamo, da je na tem nekaj resnice. Toda, kljub temu so katoliški časopisi lahko zanimivi. Strogo držeč se navedenih zakonov lahko prinašajo lepe podlistke, poročila najzanimivejša iz raznih dežel, o raznih društvih, o državnem in deželnem zboru, o staršinskih sejah in sklepih, o veselicah, o raznih dogodkih, delih in iznajdbah itd. Vpraša se: ali prinašajo katoliški listi vse to? Ali ne prinašajo morda rajši sthoparne, cele metre dolge uvodne članke, katerih živ krst ne čita? O najzanimivejših dogodkih v deželi pa nimajo niti besedice, ali pa morajo prepiso-

vali iz liberalnih časopisov. Med tem, ko je liberalno časopisje v tem napredovalo, drži se katoliško časopisje še vedno starokopitnosti, ki je dela modernemu svetu zoperno!

Pravijo drugi: »To je vse lepo, ali kdo bo pisal, kdo bo poročal?«

Prazen pomislek! Če bi drugih dopisnikov ne imeli ko duhovnike, bi bilo popolnoma dovolj. Duhovščina je preskromna, da bi znala svoje moči ceniti. Med duhovščino imamo ogromnih zakladov znanja, požrtvovalnosti, pridnosti, vestnosti itd. Ko bi katoliška duhovščina bila le nekoliko organizovana, morali bi biti katoliški časopisi najboljši. Poleg duhovščine najdemo v vseh stanovih, in zlasti med učitelji, može, ki so vneti za sveto katoliško stvar. Odkrito povemo, da ima naš list ravno med gg. učitelji zelo marljive, nevtrudljive dopisnike.

Moči imamo tedaj dovolj, le prave organizacije in pravega spoznanja o nujni potrebi katoliških časopisov ni! Pridobiti si moramo spoznanje, da je izdavanje, širjenje časopisov in dopisovanje vanje sveto delo, s katerim vršimo nalogo, ki nam jo je izročil Jezus Kr.: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode«! Prežalostna je resnica, da morajo katoliški časopisi včasih celo poročila o misijonih zajemati iz židovskega »Piccola«. Včasih željno pričakujemo le par vrstic na dopisnici o kaki važni zadevi. — pa jih ne dobimo!

Kvišku tedaj, rojaki! »Primorski List«, kot bojevnik za krščansko

ideje in za krščansko kulturo, se vam priporoča in vam kliče besede Kristusove: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode«!

Politični pregled.

Položaj v Avstriji je ostal v preteklem tednu skoraj isti, kakor prej. Vladino stališče je še vedno nejasno. Govorilo se je sicer, da misli vlada storiti v kratkem odločen korak, in da se radi tega že posvetuje ministerski predsednik z različnimi političnimi strankami, a boljše poučeni krogi so mnenja, da bo vladni voz po stari cesti vozil do jeseni. Tudi od češkega deželnega zbora, ki bo morda sklican meseca avgusta, ni posebnega pričakovanja. K večjemu, da se bo tam mlatila slama na novi način, a zrna le ne bo!

Istrski dež. zbor se snide 20. t. m. v Kopru k letošnjemu prvemu rednemu zasedanju. Ta zastop se dosedaj radi tega ni mogel sniti, ker so se vsled pretiranih zahtev italijanske večine razbili vsi spravni poskusi. Koncem minulega tedna je pa bival na Dunaju deželni glavar dr. Campitelli, minuli ponedeljek pa zastopnika slovenske hrvatske manjšine, Spinčič in Laginja, in sklepali se sme, da se je posredovanjem Koerberja toliko doseglo, da bo mogoča vsaj deloma mirna razprava. Dne 7. t. m. so se sošli v Opatiji slovanski člani tega zastopa, da se dogovore o nadaljni taktiki v deželni zbornici.

Štajersko. Nemci so dali štajerskim Slovencem ime »boksarji.« Mi smo pa mnenja, da spadajo štajerski Nemci k tej vrsti evropskih Kitajcev. Nemški boksarji so se že zdavna uprli napredku in narodni enakopravnosti, kakor Kitajci. Gospodje okoli »Tagespošte« si žele starih časov, ko so nemški vitezi prav po nevihtevo ravnali s bednim slovenskim ljudstvom. Baje zato priporočajo luteranizem, da bi nazaj prišla zlata doba tridesetletne vojske.

uro in sveti Jožef, patron umirajočih« izgovorili so vsi trije.

»Vesta kaj«, zavzame stari Tonček. besedo: »jaz pa nič kaj rad ne poslušam vajinih besed, mene je nekako strah tu pri mrliču, pa še vajini žalostni pogovori o smrti...«

»Pa boš moral tudi ti umreti, nisi bil v vojski, nisi zapuščen, dobro ti je v družini, pa, veš, smrt ne vpraša ne kedo, ne kaj in ne kdaj, malo stresnila te bo, pa bo po tebi, hočeš — nočeš.«

Ko so še nekoliko pomolili za dušo pokojnega Martina, šel je Tonček domov, ter pustil tovariša sama, naj se le pogovarjata o smrti...

Drugi dan je bil pogreb; stari stric Valentin ni spremljal mrliča na pokopališče, ker ni mogel tako hitro hoditi; molil je v hiši in ihtel v bridkih solzah za ponesrečenim nečakom. Popoldne pa se je poslovil od dobrega Miha, zahvalil za njegove dobre te lezel počasi proti domu; gotovo je zopet večkrat počival, saj moči ni bilo več dosti v njem.

»Živim, živim, ali: Gospod ne pusti me dolgo; nič več nisem za ta svet: Martin, kmalu se vidiva«, govoril je, ko je legel utrujen na borno ležišče.

Tako živimo...

Ogerska je napovedala naši državni polovici, posebno Dunaju, trgovski bojkot. Po Budapešti in po celem Ogerskem tekajo magjarski agentje in pregovarjajo ljudstvo in trgovce, naj ne kupujejo našega blaga. Uprašati bi se moralo magjarske mogotce, ali res mislijo, da nima Ogerska z Avstrijo nič več skupnega.

Francija bo imela, kakor poročajo francoski listi, pri svetovni razstavi velikansko izgubo. Ali pa bodo imeli tudi židje izgubo pri tem, tega ne vedo listi. Nam se zdi, da so izgube krivi krivonosi otroci Abrahamovi, ki so vladi predložili še le sedaj svoje precej velike račune, po katerih jim bo morala Francija odvagati njih ropotije še zlatom.

Menelik, kralj abesinski, je začel veliko vojsko z Mohamedanci. Udrlo je namreč pred kratkim v njegovo kraljestvo 90.000 dervišov in pokončali so vse na poti proti glavnemu mestu. Menelik jim je zdaj poslal nasproti velikansko armado, ki bo kmalu uničila besno mohamedansko druhal.

Vojska v južni Afriki. Zmagoslavno so stopali Angleži po poročilih angleških časnikov v Transvaal. »Naše izgube so neznatne«, je vedno poročal angleški vojskovodja Roberts. A glej! Izgube Angležev do 1. junija so že znašale 90.000 mož. (Pač jako neznatno!) Koliko mož so izgubili Angleži v preteklem mesecu ni še znano. Kakor je videti iz teh številk, ne prede še Burom, marveč Angležem. Kako mogočen je angleški general Roberts, je razvidno iz njegovega boja z predsednikom države Oranje. Po poročilih angleških listov je ta predsednik že dvakrat padel na bojišču, trikrat je bil smrtno ranjen, dvakrat ujet, neštivilnokrat od vseh svojih vojakov zapuščen, in sedaj mu je poslal Roberts poslanca in ga prosil naj zapusti Treisvaalske Bure. In takih slučajev je brez števila v tej nesrečni vojski.

Vojska na Kitajskem. Položaj na Kitajskem je od dne do dne resnejši. Zadnjič smo poročali o zmagi Evropej-

Kako živimo.

Pred nekaj leti je bilo, ko se je v neki gorski vasi zgodila velika nesreča. Šli so v gozd trije možje sekat velik hrast. Ko je drevo padlo, umaknila sta se dva srečno v stran, tretji pa je prišel pod hrast, ki ga je v trenutku usmrtil. Bil je ravno zadnji dan leta popoldne, ko so mrtvega prinesli v bližino vas. K sreči nesrečnež ni bil mož z družino, ampak samec, ki se je preživljal s kupovanjem in prodajanjem raznih reči. Ljudje so ga poznali daleč na okoli in vsem je bilo žal za poštenega človeka. »Bog mu bodi milostljiv, saj je bil dober človek«, rekli so vsi, ki so ga poznali.

Ležal je v ptuji hiši v ptuji duhovnici, ker gozd, kjer so sekali, je bil uro daleč od domače vasi. Doma so še tisti večer izvedeli za nesrečo in silno zalovali za nesrečnim Martinom, tako mu je bilo ime. Stari stric, že osemdesletni starček, napotil se je drugo jutro z doma, da varuje mrliča, dokler ga ne zakopljejo. Komaj je prišel do vasi, videlo se mu je, da je zelo utrujen. Mrlič je ležal v hiši samotarja Miha, ki je že več let bival prav sam; žena in otroci so mu pomrli, družega pa ni imel, kakor le daljno žlahto, ki pa se malo zmeni za živega sorodnika, ako je revež; po smrti pa rada kaj po-

bere. Stric Valentin je prišel in z Mihom sta se kmalu dobro razumela; pripravila sta si drv, zanetila precejšnji ogenj, ter ob bornimi grizljaji hrane varovala mrliča. Zvečer je prišel sosed Tonček, tudi že priletel mož, in v živih pogovorih so si razlagali možje dogodb svojega življenja.

»Tako živimo«, djal je stari Valentin. »Ta-le moj nečak bi bil lahko še živel, pa Bog ga je poklical na račun; jaz pa sem bil dvakrat v vojski, kroglje so žvižgale okrog mojih ušes, zrl sem smrti v obraz, ali vendar sem še tukaj.« Otrnil je soizo v oči, obrnil se s svojo plešasto glavo proti križu v kotu in globoko vzdihnil. »Ze toliko let nosim pezo življenja, užil sem že marsikaj hudega, a še bo treba. Ko sem davi hodil sem gori, počival sem osemkrat na poti treh četrt ure od vas. Naj se zgodi volja božja!« Ako pa bi bil pogledal v to plešasto glavo, videl bi bil — s kožo prevlečeno mrtvaško lobanjo. »Kaj pa je meni dobrega na svetu?« Pripomni Miha. »Sam sem: moji že počivajo tam-le pri cerkvi, mladi so mi šli v večnost otroci, žena v najlepših letih, ko bi mi najbolj koristila, vzel jo je Bog. Tako je naše življenje na tem svetu: dim in pena na morju. Dal Bog, da bi bila srečna vaša zadnja ura, da bi vas ne zalotila smrt, kakor tega-le tu«.

»Bog daj, Bog daj srečno zadnjo

Štiri rimske patriarhalne cerkve.

(Piše J. K.)

Ko stopimo skozi ene zunanji vrata sv. Petra, pridemo najprej v velikansko lopo ali vežo, ki je dolga kakor cerkveno pročelje. Ozremo se na levo, vidimo tam na koncu marmornat kip cesarja Konstantina Velikega na konju; pogledamo na desno, pokaže se nam na konju cesar Karol Veliki. Po pravici imata oba cesarja svoja spomenika kot varuha pred vhodom, ker sta bila med svetnimi vladarji največja varuha sv. cerkve izza papežtva. Obok in stene te lope lepšajo z razsipno lepoto rumenkasto pobarvane stukature, to so okraski iz gipsa, kakoršne vidimo v cerkvi na Konstanjevici pri Gorici. Iz te veže še le vodi pet vrat v cerkev. Duri srednjih so iz bron z lepimi uzbuknjenimi podobami, še ostanek stare cerkve. V sv. letu se spodobi, da vstopimo skozi »zlata« ali sveta vrata; ta so zadnja na desni. Sveta vrata so navadno zazidana, le začetkom sv. leta sv. Oče papež z zlatim kladvom slovesno odpre zazidano steno. Od znotraj pri Sv. vratih stojita dva moža v belih, dolgih oblačilih, ter najbrže predstavljata angela varuha nebeskih vrat. Ta dva možaka podajeta romarjem na drogih poljubovat najbrže svetinje. Ko sem vstopil še sveto grozo v

cev pri Tientsinu, a danes je mesto Tientsin zope v rokah ustašev. Evropejske velesile so morale podvojiti število vojakov, katere mislijo poslati v vojsko. In kakor je videti, ne bo še zadosti. Zraven tega se je še bati, da pride do prepira med velesilami. Japan je poslal na Kitajsko že 20.000 mož in v kratkem bo 100.000 Japoncev na kitajskih tleh. Le-ti se ne bodo zastonj bojevali in bodo zahtevali gotovo lep kos cesarstva zase. K vsemu temu je došla v Rusijo tužna vest, da so Kitajci vse ruske zastopnike v Pekingu umorili. Nektere so najprej z vrolo vodo polili in potem jim odsekali glave, druge pa z razbeljenimi železi do zadnjega zdihljaja mučili. Neznano je še, kaj ukrene zdaj Rusija. Skoraj gotovo začne zdaj Rusija, ki je že pripravljena, na svojo roko vojsko in se bo nad Kitajci krvavo maščevala. Kaj poretu potem druge velesile k temu, ne vemo. Avstrija, kakor je videti, se ne mara utikati v to vojsko, a prisiljena bo v kratkem sodelovati z velesilami na Kitajskem.

Goriška grofija.

Henrik II.

Znamenit zgodopisec tako-le sodi o Henrik: „Grof Henrik je bil izmed najimenitnejših knezov svojega časa, odličen po modrosti, znanju in ugledu. Njegova narava je bila sladka, uljudna, ljudomila, tako, da si je takoj ob prvem nastopu zadobil čislanje veljakov in pokaščino podložnikov.“

Trst ga je imenoval za svojega župana, Benetke so ga izvolile za častnega meščana (patricija). Trevižani se mu imajo zahvaliti za mnoge usluge, a naši Gorici je podelil 1307 „mestna prava in predprave.“ Dovolil je njenim prebivalcem, da si morejo voliti načelnika in druge meščanske upravnike, da bi skrbeli za mestne potrebe; tako je tudi pripustil občini dohodek nekaterih mltic in nekaterih druge vire dobitkov, da bi imela za svoje stroške. Grof Henrik je povzdignil svojo vladarsko hišo na višek moči in je ob enem najvrleje pospešil napredek našega mesta.

L. 1322 ga je neprevidoma zalotila smrt na potu iz Treviža v Gorico, ko je imel 60 let. Brat Albert je nadomestoval pokojnika kot poglavar — upravitelj grofovine, a ni naravnost posegal v notranje posle dežele.

Henrik je zapustil dete Ivana Henrika; bil je dvakrat poročen: prvič z Beatriko, hčerjo Gerarda grofa kaminškega, in drugič z Beatriko, hčerjo vojvode doljenega Bavorskega, Stefana.

Po smrti Henrika II si je prisvojil upraviteljstvo naše dežele in jerobstvo nad siroto Ivanom Henrikom — koroški vojvoda Henrik V. A grofica vdova Beatrika bavorska, modra in odločna žena, se je udeleževala varištv in deželne uprave, a podpiral jo je v teh poslih svak Albert. III.

cerkev, ne, — v pozemska nebesa, obhajale so me misli: Bog ve, ali bom vreden milosti, da bom kedaj vstopil skoz nebeška vrata v nebeški Jeruzalem!

Kaj naj rečemo o tem templu, katerega je človeški veleum sezidal v čast ponižnemu ribiču, prvaku apostolov! Vserod velikanske mere, vendar se vse prelepo vjema. Izbrane slike, dragoceni marmorji, mozaiki, to so podobe iz samih raznobirnih kamenčkov in steklenih koščekov sestavljene, glede bogastva, barv in krasote nedosežni; zlato na oboku in stenah, nad vsem se radostno pasejo naše oči, kamor koli pogledajo. Vse, kar vidiš, te prevzame, vleče s silo tvoje srce in misli k Bogu, da moraš priznati, bodi kristijan ali nevernik: Velik si Ti, o Bog, Gospod vojnih trum, ki si nam ustanovil na zemlji edino zveličavno sv. katoliško cerkev, čije središče je ta prekrasni tempel! Vse, kar tukaj vidiš, in slišiš, sili tvoje misli v nebesa. Tukaj je vse ena molitev, tukaj moli ne le duša, ampak tudi telo. Obrni svoje oči in korake tje na sredo cerkve pod kupolo. Tam je marmornata polkrožna ograja, ob kateri gori v 89 pozlačenih bronastih svetilkah noč in dan luči. Po dvojnih stopnicah na srednji strani prideš pred grob sv. prvakov apostolov. Kovinaste pozlačene duri zapirajo prostor, kjer počiva del

Novice.

Mašniško posvečevanje. Gg. bogoslovci četrtoletniki iz gor. nadškofije: Batič Val., Domini Egidij, Franke Iv., Medveš Otilij, Milanič Jos., Pirec Val., Sorli Peter; iz tržaške škofije: Gortan Jos., Theuerschuh Iv., Tonkovič Ladislav; iz poreške škofije: Polutnik Anton; iz krške škofije: Butkovič Iv. in Polonjo Matevž sprejmejo danes 12. t. m. subdijakonati, dne 15. t. m. dijakonat in 22. t. m. presbiterat. — Presbiterat sprejme z njimi tudi brat Ambrozij Majcen iz kapuc. reda.

II. Katoliški shod v Ljubljani se bo vršil dne 10. 11. in 12. septembra t. l. in sicer ta o, da bo 10. zvečer ustanovni shod, 11. bodo zborovali odseki, 12. bodo pa slovesni shodi. Vstopnice bodo izdane na ime. Ustopnina za vse tri dni in za tiskano poročilo, ki se bo izdalo po shodu, je 2 K; ustopenina za ves shod sam 1 K, za zadnji dan 50 vinarjev.

Ker bo ta shod za naš narod neprecenljive važnosti v verskem narodnem in gospodarskem pogledu, je pričakovati, da bo udeležba ogromna. Danes je v slov. Alojzijevešču v Gorici o tem zaupno posvetovanje.

Imenovanje. Pravosodni minister je imenoval avskultanta gospoda Frana Dominka sodnim pristavom pri okrajnem sodišču v Vodujanu v Istri.

Nadalje so imenovani sodnim pristavom avskultantje in sicer: Ivan Ventrella za Rovinj, dr. E. Pavl Seitz in dr. Albert Barzal za Trst.

Minister za uk in bogočastje je imenoval dr. Edvarda Castle pravim učiteljem na državni realki v Gorici, a začasnega učitelja Al. Stockmaira na goriški gimnaziji pa pravim učiteljem istotam.

Ministerstvo notranjih zadev imenovalo je g. lg. pl. Scarpa, c. kr. okrajnim glavarjem v Primorski; pravima namestništvema svetnikoma pa sta imenovana grof Marenzi in voditelj okrajnega glavarstva na Voloskem Al. Fabijani. Ta poslednji, govori se, da pride k namestništvu v Trst, na njegovo mesto v Volosko pa da pride gori imenovani okrajni glavar g. Scarpa. Dalje se poroča, da je imenovan okrajnim glavarjem v Poreču dosednji voditelj tamošnjega okrajnega glavarstva g. Al. Lasciac.

Predsedništvo finančnega ravnateljstva v Trstu je pa imenovalo in sicer: davčnega preglednika g. Al. Nardinija, davkarjem, davčna oficijala Rajmunda Godeas in Kandida pl. Zucco davčnima preglednikoma; davčnega preglednika Jožefa Zaccaria davčnim oficijalom. Začasnega davčnega oficijala g. Jos. Sfiligoja davčnim preglednikom. Davčne pristave gg. Hugona Biadioli, Henrika Rosenkranz in Otavija Marizza, davčnim oficijalom. Davčne vezbenike Jos. Brezavšček (Bresausig), Viljema Fragiavomo, Lib. Stua in Miroslava Poniza, davčnim pristavom.

zemeljskih ostankov sv. Petra in Pavla. Tu je „konfesijo“. Reči smemo, tu je tista skala, na kateri je sezidana sv. cerkev, kraljestvo Božje na zemlji. Tu notri je posoda, v katero polagajo „paličje“, znamenje nadškofovske časti in zveze cerkvene hijerarhije z Rimom. Ob vratih groba sta pozlačena kovinasta kipa sv. apostolov Petra in Pavla. Pred vrati pa kleči, kakor živ kip papeža Pija VI. iz belega marmorja, katerega je jako fino izklesal kipar Canova l. 1822. Tega papeža je ukazal kruti Napoleon I. jetnika peljati na Francozko, kjer je v mestu Valence umrl. Pred smrtjo je preganjeni papež rekel: „Peregrinus Apostolicus morior in exilio“ t. j. apostolski romar umrem v prognanstvu.

Kolikokrat so papeži na tem mestu molili za povišanje sv. cerkve! Nikjer na svetu se tako goreče ne moli apostolska vera, posebno besede: verujem v sveto katoliško cerkev. Da, tukaj je duhovno središče zemlje! Sveto navdušenje vleče iz celega sveta vernike na ta sv. kraj. Škofje morajo celo vsaj enkrat semle priti „ad limina apostolorum“ t. j. na prag ali v hišo apostolov, da od tukaj nesejo na skrajne meje ljubezen in navdušenje do sv. matere katoliške cerkve.

(Dalje prih.)

V Gorici. Vodstvo laškega „Alojzijevešča“ je kupilo lepo hišo v ulici na soški most št. 12.

Zrelostni izpiti na realki pričnejo jutri. Oglasilo se je izmed 23 sedmošolcev le 13 in sicer 4 Slovenci, 8 Italijanov, in 1 Nemec.

Nesreča. Ana Prinčič, 20 letno dekle iz Kobarida, je služila na Franca Jožefa cesti v Gorici. V četrtek zjutraj je netila ogenj v štedilniku. Da bi lože zakurila, je prilila petrolija iz posode, v kateri je bilo okoli 4 litre te usodepolne tekočine. Ker je preveč zagorelo, je nesrečno dekle polilo z vodo, na kar je udaril ogenj iz štedilnika in užgal tudi petrolij v posodi, ki je razpočila. Dekle je bilo naenkrat v strašnem ognju; polila s petrolijem je gorela živa. Na obupni klic „Ogenj, ogenj!“ je prihitela gospodinja, ki je ogenj sicer kmalu zadušila, ali za dekle, — prepozno. Strašno ožgano in vso trdo so prepeljali v bolnišnico. Ob 10. predp. je sprejela vse sv. zakramente za umirajoče. V strašnih bolečinah je izdihnila ob 1³/₄ popoldne. Bog ji bodi milostljiv!

Zrelostna preskušnja na tukajšnji višji gimnaziji se je vršila zadnje dni pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika dr. Swide. Oglasilo se je k izpitu 26 osmošolcev in 2 privatista. Ker jih je pa med preskušnjo zaradi bolehnosti odstopilo 5, ki bodo izpraševani po počitnicah, ostalo jih je za ta termin še 23. Izmed teh sta napravila preskušnjo z odliko 2, 15 jih je proglašanih zrelih, 5 je dovoljena ponavljalna preskušnja po dveh mesecih iz jednega predmeta, a 1 je padel na jedno leto. Izmed Slovencev je zrel z odliko Franc Vodopivec iz Ajdovščine; zreli so: Franc Gabršček iz Kobarida, Anton Manzoni iz Kanala, Julijan Pavliček iz Kobarida, Nikolaj Sedej iz Cerknega, Anton Sok iz Kreda, Ivan Štolfa iz Volčjega grada, Mirko Triller iz Novega mesta, Josip Veljak iz Gorice in Fran Vuga iz Kanala, Ivan Tabaj iz St. Andreža in Anton Eržen iz Gorice; Neslovenci: Rudolf pl. Laun (z odliko), Artur Burri, K. Bolaffio, Josip Graldi in T. Ernst.

Mladim abiturijentom želimo vso srečo na trnjevem potu vseučilišnih studij, nadejaje se, da se nam kmalu vrnejo v domovino kot vrli sobojevniki na narodnem polju.

Zadnjič se nam je vrnila pomota, da smo zapisali: Pet dijakov je palo na 1 leto, eden na 2 meseca, mesto: Pet dijakov je palo na dva meseca in eden na eno leto.

Na tukajšnjem. c. kr. ženskem izobraževališču so bile usposobljene z odliko sledeče slovenske kandidatnje in sicer: 1. za slovenski in nemški učni jezik: Antonija Babnik, Marija Bajc, Matilda Boltar, Marija Fischer, Ana Gerželj, Olga Gregorič, Klementina Lovrenčič, Gabrijela Mercina, Marija Otoničar, Marija Pečenko, Marija Velepič, Terezija Zevnik; 2. za slovenski učni jezik: Leopoldina Bavdek, Cecilija Fajgelj in Marija Zupančič. Dalje so bile usposobljene: Klementina Božič, Leopoldina Bukovec, Frančiška Čopič, Julija Juneč, Ana Klein, Ema Klemenčič, Valerija Košir, Otilija Likar, Elizabeta Makuc, Teodora markiza Obizzi, Marija Perhavec, Katarina Podgornik, Emilija Pošćić, Zofija Praprotnik, Angela Slavec, Miroslava Tomec, Elizabeta Vagaja, Marija Vouk in Ema Zajec.

„Veselica v Šolskem Domu“. V nedeljo popoldne se je vršila v „Šolskem domu“ lepa veselica v proslavo štiristoletnega pripadanja naše dežele k Avstriji. Vdeležba je bila sicer dobra, a še boljša bi bila, da ni začelo popoldne deževati, vsled česar jih je mnogo v mestu in v okolici menilo, da se veselica sploh ne bo vršila.

Veselica je pričela s slavnostnim govorom, katerega je govoril gosp. Klavžar. V svojem govoru je načrtal v kratkih potezah zgodovino naše goriške dežele v minulih štiristo letih ter povdarjal njen razvoj v dobi, odkar je zasedel prestol naš presvitli cesar Franc Josip I. Govoru je sledila cesarska pesem, katero so zapeli učence.

Potem so pa sledile druge točke programa, ki so se vse izvršile v splošno zadovoljnost zbranega občinstva. Gdične: Stefanija Legović, Antonija Čičigoj, Pavla Praprotnik, Olga Božič, Ernesta Havel, Pavla Makuc in Avgusta Michel s svojimi deklamacijami prepričale so nas, da nam v Gorici ne nedostaja dobrih deklamovalnih močij. Čisto in razločno izgovarjanje, pravilno naglašanje besedi ter istotako tudi pravilno in vmerjeno kretanje rok, ki je spremljalo govor, k čemer se je pridružil tudi moduliranje glasu, izrazujoče tu milobo, tu strah, tu zopet nado, ogorčenost, veselje, vse to nam je pričalo, da so mlade deklamovalke imele svojega spretnega učitelja. Pa tudi lepega in pravilnega petja ne smemo pozabiti, ki se je vrstilo z deklamacijami. Lepi uspeh bodi g. Širci v plačilo za njegov trud. Zadnja točka vsporeda je bila burka: „V posredovalnici“, katero je po nemškem izvirniku prav spretno poslovenil ter za to priliko priredil gosp. E. Kl. Igra je v jednom dejanju, ter ima dovolj zdravodovtipnih momentov, ki so prišli tudi do primerne izraza. Posebno ugoden utis je napravil na občinstvo odločen nastop igralk — ki so se menda v nedeljo v prvič sukale na odru. Tudi smo se prejšičali, da so imele igralkle dobrega učitelja, a tudi učitelj dobre učenke, posebno glede na pravilno kretanje. Na kratko: Gospod Klavžar nam je pripravil s svojimi učenkami v nedeljo popoldne par prav prijetnih ur, preskušnje so pa prestale njegove učenke s prav dobrim uspehom, ki je njemu in njim v čast.

Včeraj so veselico ponovili. Udeležba je bila zopet obilna.

Razstava v „Šolskem domu“. Izdelki deške obrtno nadaljevalne šole in dekliske obrtno šole bodo razstavljeni od danes do nedelje od 9—12. predp. in od 3—5. pop.

Smrtna kosa. — V Gorici je umrl dne 4. t. m. g. Val. Stanič, bivši veleposestnik in oče slovenskega odvetnika g. dr. Jožefa Staniča v Gorici. N. p. v m.!

Ivan Zupan, orgljarski mojster in lastnik firme bratov Zupanov, vmrl je 6. t. m. v Kamnigorici na Gorenjskem 43 let star. Ranjki bil je tudi izvrsten orgljavec in skladatelj.

Iz Trsta. „Rdeči prapor“ je zopet nekaj počenčal o „Primorskem Listu.“ V št. 19. pravi: „Bravo, bravo, „P. L.“! To versko prepričanje (katoliško), ki se lahko sleče kakor srajca, je res malo čudno. Ali ne bode vendar tako naiven, nedolžni Prim. List! Od kdaj pa sanjaš o verskem prepričanju? Zlasti pri katoličanih? Saj vi sami nočete prepričanja, temveč „vero.“ Misel je vendar greh, od kod pa naj pride kakšno prepričanje brez misli?“

Na to odgovarjamo: Mi katoličani pravimo, da vera izvira iz milosti Božje in iz prepričanja. Prepričanje je nujna zahteva! To prepričanje vcepjamo že malim otrokom v glavo z raznimi dokazi, ki so njihovim zmožnostim prikladni. Odraslim ljudem podajamo bolj učene dokaze. Od razumnikov pa zahtevamo, da so z vsemi dokazi za resničnost naše svete vere oboroženi. Gospodje okoli „Rdečega praporja“ pasu tako nevedni, da niti ne vedo, da je sv. vera iz prepričanja. Pri njih bi morali začeti s prvotnimi dokazili, ker gotovo še ne vedo povedati, kaj je bilo prej: ali jajce ali kokoš!? Vsak otrok zna povedati da je bil Bog prej, ki je ustvaril jajce in kokoš!

Zalostno pa je vendar, da se dobe dandanes tako nevedni razumniki, ki ne poznajo niti najbolj jednostavnih navkov! Bodite prepričani gospodje okoli „Rdečega praporja“, da je vsaki stavek naše sv. vere tisočkrat in tisočkrat točno dokazan. Ako se hočete učiti, se hitro prepričate. Gotovo je ni vede, ki bi bila tako razvita in trdna, kakor je katoliška teologija! Največi veleumi: sv. Avgustin, Albert Veliki, sv. Tomaž Akvinski in drugi so vse svoje moči posvetili le tej vedi, svetovne knjižnice so vse napolnjene z bogoslovskimi knjigami.

Se-ve, take svobode v verskih rečeh, kakoršno hočete vi, sv. kat. cerkev ne dovoljuje, kakor tudi matematična veda ne dovoljuje, da bi vi socijalni demokratje trdili, da 2 × 2 = 5!

— Naš dopis „Iz Trsta“ v predzadnji številki je vzbudil po tržaskih slovenskih in laških časopisih mnogo hrupa. Vsi hočejo imeti prav! Mi pa ostajemo pri tem, kar smo pisali, ker pisali smo popolnoma objektivno!

Ne moremo se dovolj načuditi besedam zadnje številke „L' Avvenire“: „Res je, da zastava sv. Cirila in Metoda nima treh narodnih barv, nima narodnih trakov (še teh bi nam bilo treba); pa ima slovenski napis in ta napis je nam in vsem dobro mislečim po pravici izzivaje!“ Moj Bog! Tedaj bi se morali Slovenci v Trstu res poskriti v katacombe? Obžalujemo, da dopušča „L' Avvenire“, ki je naš sobojevnik za katoliške resnice, take trditve! Prepričani smo, da je ta vrli list navedene besede v naglici izustil, ker drugače si tega razlagati ne moremo.

Kar je pisala o „P. L.“ „Edinost“ nima zmisla. Same fraze!

Iz Brezovice v Istri, 7. julija. „Soča“ z dne 23. junija je prinesla dopis pod naslovom: „Z brkinske planote“. V tem dopisu hvali „kmečki fant“ podpisane župnega vpravitelja. Toda podpisani župni vpravitelj te hvale nikakor ne sprejme iz razloga, ker isti dopis blati njegovega duhovnega brata iste škofije ter iste dekanije, č. g. Josipa Krančiča, ekspozita na Vatovljah.

Stvar pa je ta: Imenovani g. ekspozit je odločil, naj nosijo letos na praznik presv. R. T. nebo možje, a ne fantje. To pa je storil iz važnega razloga, ker ni mogel pripustiti k tej častni službi nekaterih fantov zaradi njih nedostojnega vedenja v cerkvi ter izvan cerkve.

Gospod ekspozit je popolnoma korektno postopal, vsi trezno misleči mu dajo prav. A temu je sledil v zadnji „Soči“ dolg dopis, v katerem graja imenovanega gospoda nek „kmečki fant“, kakor se je dopisnik podpisal.

Ni namen podpisanega župnega upravitelja, da bi opravičeval napadanega g. sobrata, saj on sam to lahko stori, le toliko bodi omenjeno, da smejo vsi, ki pripadajo duhovni Vatovlje, biti zadovoljni s takšnim dušnim pastirjem, kakor je g. Krančič, ki se mnogo trudi za pravi blagor od višjega pastirja izročeni mu duhovnjakov. V predgovoru recenega dopisa se pa hvali doli podpisani župni upravitelj. Toda z vso odločnostjo zavračam to hvalo ter izjavljam, da se popolnoma strinjam s taktičnim postopanjem imenovanega g. ekspozita ter da bi v tem slučaju isto tako postopal.

Josip Svetič,
župni upravitelj v Brezovici.

Otalež. Veseli in srečni so bili dnevi od 23. junija do 1. julija za tukajšno kuracijo. Obhajali smo sv. misijon, vodili so ga prečastiti gospodje lazaristi iz Ljubljane, in sicer gg.: Urban Nežmah, Mihael Klančnik in I. Flis: Ljudstvo se je sv. misijona prav pridno in obilo udeleževalo kljub temu, da je obilo dela v tem času na polju. Ljudstvo je popustilo poljsko delo in šlo z velikim veseljem in veliko vnemo na dušno delo. Govori preč. gg. misijonarjev so bili v resnici lepi, prepričalni in pretresljivi, in to je ljudstvo vleklo v cerkev. Globoko v srce so segali lepi nauki, ljudstvo je bilo zelo ginjeno in je mnogo solza prelilo, veselo znanje, da besede gg. govornikov niso bile prazne in zastoj. Procesija ob sklepu sv. misijona z misijonskim križem je bila veličastna. Ljudstva silno veliko, ker je bilo vreme lepo. Udeležilo se je procesije 10 gosp. duhovnov, med temi trije bližnji sosedje iz Kranjskega. Vsem preč. gospodom lepa hvala za udeležbo, s katero ste sklepno slovesnost sv. misijona povzdignili. Vodil je procesijo preč. g. dekan iz Cirknega, in nad 100 deklet z venci na glavi je šlo pred križem, to vse je procesijo zelo povzdignilo. Odšli so gg. misijonarji, dolgočasno je po njih, pa saj so nam lep spomin zapustili, — ta je — misijonski križ. O, da bi se radi vsi obilo k temu križu zatekali, na misijonske nauke se spominjali, da bi vsi srečno prišli tje, ker se nahaja sv. križ v nebeškem veličastvu! Prečastitim gg. misijonarjem pa kličemo iz globine srca z združenim glasom: „Bog vam obilo poverni trud in naj blagoslovi vaše delovanje“. Molite za nas in mi bomo molili za vas!

Volčjigrad pri Komnu. Cerkevna slovesnost sv. Janeza Krstnika v Volčjemgradu se je vršila 1. julija o prav lepem vremenu. Veselo nam je igralo srce, ko smo slišali pritrkovanje zvonov tri dni pred cerkevno slovesnostjo. Tudi moram omeniti pokanje topičev, ki so jo v nedeljo na vse zgodaj oznanjevali. Ob deveti uri in pol je bila sv. maša, katero je daroval preč. g. dekan I. L. iz Komna. Po sv. maši je bila procesija z Najsvetejšim, katera se je vršila v lepem redu. F. J. M. R.

V Sovodnjah se je vršila v nedeljo slavnost z odkritjem spomenika štiristoletnega pripadanja naše dežele k Avstriji. Slavnosti se je udeležilo več gospode iz mesta. Videli smo tam g. dvornega svetnika vit. Bosizio, nadkomisarja Polley-a in polkovnika v Gorici garnizujočega c. in kr. pešpolka št. 47. z mnogimi častniki, pripadajočimi raznim oddelkom goriške posadke. Tudi ekscelencja feldcajmajster v. p. grof Degenfeld je počastil slavnost s svojo navzočnostjo. Pri odkritju spomenika je sviral popolna vojaška godba iz Gorice. Govorili so gg. baron Bianchi nemški, dvorni svetnik vit. Bosizio slovenski in nemški. Seveda le slovenski sta govorila č. g. Jožef Ferfolja, kurat v Gabrijah in pa g. nadučitelj Ivan Benko. — Ker je popoldne, baš ko je imela pričeti tombola, deževalo, se ni tombola sponesla posebno dobro.

Na Velehradu! Kakor zadnja leta bode i letos dne 30. in 31. julija na Velehradu na Moravskem, ob grobu sv. Metoda, slovanski euharistiški shod in slovesno zborovanje apostolata sv. Cirila in Metoda. Dne 31. julija in 1. avgusta se ondi vrši tudi slavnostna akademija. K tem slavnostim so povabljeni vsi častilci slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda ter dobe primerna prenočišča. Zadnja železniška postaja je Ogorsko Gradišče. Natančnejša pojasnila daje župnijski urad na Velehradu ali pa državni poslanec dr. Anton Stojan v Dražovicah, p. N. Rousinov na Moravskem.

V Mirnu so imeli v ponedeljek pravi praznik. Neka vdova Pavlin stanujoča v Trstu zadela je glavni dobiček v loteriji znesku 90 tisoč kron. V svoji sreči spomnila se je svojih sorodnikov ter jih v ponedeljek pogostila in obdarovala. Za cerkev M. B. na Gradu darovala je 200 kron.

Bilje. Nove orglje stavi g. Ignacij Zupan s Kamnegorice ta teden v Biljah; prih. nedeljo jih blagoslove in javno poskušajo. Več sporočimo prihodnjic.

Bukovica pri Renčah. V ponedeljek 9. t. m. je prišel pod voz na poti v Bukovici neki J. Juren iz Renč, ko je vozil premog iz Gorice v Renče. Kolo mu je spodnjo piščal na nogi premestilo in ga tudi na herbtu ranilo. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

Iz Novakov. V četrtek 5. t. m. je treščilo okoli 4. ure zjutraj v hlev posestnika v Davči Antona Torkar, po domače „v Gozdu“. Zgorel mu je hlev, dve junici, tri svinje, trije koštruni; zraven pa še 105 gld. (210 K.) ktere je imel v kleti, ki je bila zraven hleva. Ko je mož opazil nesrečo, bila je streha vže v ognju. Na gasitev ni mislil, ker bi bilo to brezvspešno, kajti bil je sam. Začel je izganjati živino in bi se bil kmalu ponesrečil, ker se je obleka vnela na njem. Zavarovan je bil pri „Slaviji“ za 300 gld. (600 K.), pa ko bi ne štel družega kot kar mu je zgorelo brez poslopja, je vrednosti čez 800 K. Mož prosi vse sosede na okrog pomoči, ker je bil vže prej reven, in sedaj pa še ta nesreča.

Iz Soče. Dne 26. p. m. hitro popoldne smo imeli tukaj strašno nevihto z nalivom in tudi točo. Paša na planinah je bila popolnoma pokončana. Tisti dan na planine namenjena živina se je morala vrniti. Krompir je bil h sreči le deloma poškodovan. Največjo škodo je pa naredil naliv prav v koncu v Lepeni štirim posestnikom, ker jim je z prodrom zemljišča zasul. Itak ubogemu Zvanovemu Tonu je malo posestvo popolnoma zasulo in za vedno uničilo. Pri Lazarju so morali krave na vrh iz hlevov, z vodo napolnjenih, rešiti. Buosu pa so jagneta v hlevu utonila.

Preteklo soboto je gnal bolelni posestnik Miklavčičev Miha ovce na Zjabca na pašo in je tam sede s palico v roki

umrl. Zapustil je pet nedorastlih otročičev, ženo in obnemoglo, že nad 60 let poročene starice.

Še nekaj po vrhu:

Dne 2. t. m. je prodajal nek prebrisan Bovčan tukajšnjemu poštarju 220 gl. vrednega konja. V pogajanje se je vpletel še nek Trentar. Bovčan ne upajoč, da bi imel Trentar tako svoto denarja pri sebi, zavpije: Vam ga dam za 120 gld. Trentar potegne listnico iz malhe in našteje denar. Se-ve, da se Bovčan vstraši; a kupčija je bila sklenjena.

K. B.

Iz Srednjega smo dobili še drug dopis, v katerem se nam poroča, da je toča in povodenj grozno opustošila vasi v srenjskem vikarijatu in po volčanskih Rutih dne 26. junija. Dobili so je po gozdih in jarkih še cele kupe 2. julija. Žito ljudje kosijo, ker je do cela potolčeno. Na polju je vse suho kakor o Božiču. Vinske trte nimajo nobenega lista, ter so za več let poškodovane. Na sadnem drevju je vse listje suho, mladike so docela otolčene. Za več let ni upanja, da bi se kaj na drevju pridelalo, in edina pomoč je tamošnim kmetom, da kaj denarja za sadje dobijo.

Že štiri leta poprej niso čisto nič pridelali, ker je mraz v cvetu vse končal. Letos je vsega veliko kazalo, je pa toča in povodenj vse končala. Ker je bil tudi strašen naliv, je voda ubogim kmetom vso zemljo iz njiv pobrala. Slišal sem kmeta, ki je tožil, da v eni sami njeni mu je voda 150 kron škode naredila. Grozen je prizor, ko človek to gleda ter vidi te ljudi, kako žalostni zrejo v bodočnost. Ako tem ljudem vlada kaj ne pripomore, ne bode jim mogoče davkov plačati, ker so v prejšnjih letih v dolgove zabredli vsled slabih tetin.

I. L.

Štajerske novice. — Slomškovo slavje. Stoletnica rojstva slavnega slovenskega škofa Slomškega se bo praznovala dne 5. avgusta na Ponikvah. Delajo se že velikanske priprave. Udeležba bo iz vseh strani ogromna. Tudi Hrvatje so obljubili, da se udeležo. — Župan celjski Stieger je dobil na predlog štajerskega namestnika Clarya najvišje potrjenje županom celjskim. — S 1. julijem je začel izhajati v Ptuj slovenski list „Štajerc“, ki je pisan v nemškem duhu.

Koroške novice. — V novicijski hiši Jezusove družbe v Št. Andrežu v lavantinski dolini na Koroškem bodo letos od 6. do 10. avg. duhovne vaje za duhovnike. — Od 10. do 14. avg. pa za dijake. Vaje bodo v nemškem jeziku. — Povodenj in toča sta tudi po Koroškem napravila veliko škodo. Utonilo je tudi več ljudi. — L. 1899. je bilo na Koroškem 365 ljudskih šol in sicer 278 nemških, 83 dvojezičnih in le 4 slovenske!

Zasajajte sadna drevesa ob občinskih cestah. Na Češkem se nahajajo občine, katere iz sadja ob cestah toliko skupijo, da vse občinske potreščine, kakor šolstvo, za občinsko pisarno, za občinske ubožce, pokrijejo iz dohodkov od sadnih obcestnih nasadov.

Socijalne drobtinice.

V korist mali obrti. Krščansko-socijalni poslanec dr. Weiskirchner je v deželnem zboru nižjeavstrijskem predlagal, da se ustanovi deželni osrednji urad za pospeševanje male obrti, sosebno za posredovanje pri javnem zaglaganju vojnega erarja, dežele in občin po obrtnih zadrugah. Z osnovo tega osrednjega urada naj se takoj prične ter za pripravljavna dela dovoli 15.000 kron. Ta osrednji urad deloval bode kot samostojni deželni zavod pod trgovskim vodstvom, kateremu je pridružen svet zastopnikov zadrug. Potrebni denar posodi dežela. Ta naprava bode velike važnosti za nižjeavstrijske male obrtnike.

Kdor vero pobija, pravnost razdira. Ta resnica ne potrebuje dolgih dokazov, posameznik jo najde pri sebi potrjeno. Suženj strasti postane človek, ko vrže od sebe sladke verske sčone. Isto dokazujejo povsem nepristransko mrtve številke v statistiki (iz vseh delov sveta). Tako je ginila n. pr. na Pruskem pravnost zlasti mej mladino, — ko se je vpri-

zoril proti cerkvi ostuden boj imenovan „kulturni boj.“ Bila je to gonja proti pozitivnemu krščanstvu. In vspehi? Številke naj zopet govore!

Od leta 1872 do 1878 je poskočilo število hudodelstev pri mladini od 693 na 1197, prestopkov od 7.843 na 11.152. Vršilo se je ogromno število preiskav in sicer:

1. radi razžaljenja veličanstva	134;	1.994
2. » upora proti oblasti	4.787;	7.273
3. » pregreškov proti javnemu redu	5.360;	10.724
4. » ponarejenja denarjev	76;	485
5. » krivih priseg	59;	1.194
6. » krivih zatožb	250;	605
7. » hudodelstev protinavnosti	1.262;	2.661
8. » uboja in umora	171;	297
9. » telesnega poškodovanja	9.906;	19.135
10. » zadolženega bankrota	233;	801
11. » prostovoljnega požigovanja	270;	425
skupaj	22.508	45.594

Te številke dobiš uverovljene v knjigi Verbrechen und Verbrecher in Preussen, katero je spisal tajni višji justični svetnik W. Starke v Berlinu. — Torej število preizkav radi raznih hudodelstev se je v 6 letih podvojilo.

V nadaljnjih letih je število zopet zlatno poskočilo, in to za časa kulturnega boja in liberalnega gospodarstva! Grob koplje narodu, kdor podira vero in njene stebre.

Več besed ni treba; saj vidimo tudi v naši deželi, kako se širi podivjanost mej mladino vsled okuženja od liberalne strani. Videant consules!

Kaj je naredil prodajalec žganja. „V zadnjih treh mesecih sem naredil več ko tisoč dobička“, rekel je smehljaje se prodajalec žganja svojim sosedom, ter si zadovoljno mel roke. „Se več ste naredil, kakor to“, mu mirno odgovori eden pričujočih. „Kako to mislite?“ prša krečmar. „Družinsko srečo ste razdejal, žene in otroke ste naredil uboge in bolne, revne in site življenja. Moja dva sina“, nadaljuje s tresočim glasom, „ste naredil pijanca. Mlajšega ste tako napojil, da je padel in se tako poškodoval, da bo celo življenje revež. Materi teh mladeničev ste srce prebodel. Ah da! Veliko ste naredil — več kakor vam morem naračunati, pa cel račun vam Bog enkrat predloži, le zanesite se na to, gotovo vam ga predloži.“

Naša društva.

Tombola v Št. Petru pri Gorici. — Kakor smo že poročali, priredi prihodnjo nedeljo dne 15. t. m. bralno in pevsko društvo „Slovenska Zveza“ v Št. Petru javno tombolo v korist „Šolskemu domu“, „Alojzijevišču“ in „Delavskemu društvu“. Kakega pomena so za vse goriške Slovence ta društva, nam pač ni treba še posebe omenjati, kajti o njih važnosti je prepričan že vsak Slovenec, v katerem bije le še količkaj rodoljubno srce. Zategadelj je pa tudi dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da jih po svojih močeh podpira.

To in pa namen, da pokažemo svojim narodnim nasprotnikom, da se zavedamo goriški Slovenci svojih narodnih dolžnosti, nas kliče v nedeljo v Št. Peter. Zatorej pa kličemo še jedenkrat: V nedeljo dne 15. t. m. vsi v Št. Peter!

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani ima dne 19. julija t. l. ob 5. uri pop. v veliki dvorani „Katoliškega doma“ skupščino. Do zdaj sti bili na Kranjskem dve društvi: „Zveza kranjskih posojilnic“ in „Gospodarska zveza“. Ti dve društvi spojte se zdaj v drugo: „Gospodarska zveza“. Ker je „Gospodarska zveza“ velike važnosti tudi za Primorsko, je pričakovati obile udeležbe tudi od tukaj!

Katoliško društvo slovenskih učiteljic na Primorskem je imelo 29. junija v Gorici svoj 21. zbor. Velečastljivi gospod dr. Jožef Pavlica je orisal značaja svetih apostolov Petra in Pavla, ter je dokazal iz njunih značajev, da katoliška cerkev ni človeško, ampak božje delo.

Predsednica je prebrala nova društvena pravila, katera so društvenice enoglasno odobrile.

Dne 2. junija so društvenice pele v cerkvi sv. Ivana Hallerjevo mašo op. 32. Witt-ov „Veni Creator“ in Lasciacov „Ave Maria.“ Duhovne vaje bodo na Sv. Gori, in sicer od 26. avgusta zvečer do 30. avgusta zjutraj.

Za Alojzijevišče. Preč. gg. Jos. Kragelj, dekan v Tolminu 24 K, Andrej

Ferfolja, župnik, 20 K, č. g. Ivan Seljak 4 K, N. N. 10 K. Na svatbi g. Rud. Makaroviča v Avčah z g. Karolino Marjijo Gruntar iz Kobarida dne 21. junija se je nebralo milodarov 18 K, kar se razdeli polovično za „Alojzijeve“ in „Šolski Dom“.

Komen. Sadjarsko društvo za Komenski sodnijski okraj je c. k. namestništvo v Trstu dovolilo — ter je imelo pret. nedeljo ob 4. pop. že l. občni zbor.

Z ozirom na važno nalogo, katero si je društvo izbralo: oživiti in povzdigniti sadjerejo in sadno kupčijo na Krasu ter tako pridobiti propadajočemu gospodarstvu novih do sedaj neznanih dohodkov — nadejati se je mnogo udov. Ob enem priporočamo ne le temu društvu, ampak sploh vsem, lepi članek v zadnjem koledarju sv. Mohorja: „Slovenici, pomirimo se sadjarstva!“, spisal Fr. Praprotnik.

V Kamnjah je imelo vinarsko in sadjarsko društvo dne 8. t. m. občni zbor. Iz odborovega poročila zve- mo, da je društvo razdelilo med 51 udov 42.000 ameriških kolči, deloma že vkoreničenih, katere je vlada darovala, in par sto cepljenih sadnih dreves iz domače drevesnice. Društvo ima v Kamnjah drev- vesnico in trtnico, v Vrtovinu le trtni- co. Stroškov je bilo 345 gld. 86 kr., do- hodkov z lanskim preostankom vladne podpore le 222 gld. 60 kr. primanjkljaj je pokrila vlada z letošnjo podporo 300 gld. Trtnice imajo namen, širiti v okraju ameriške podlage vinogradom, kateri naj bi bili zavarovani proti trtni uši. Cep- ljene trte v trtnici pa ne pospešujejo društvenega namena, zato je vlada dala podporo z izrecnim pogojem, naj se iz- gojujejo divjake.

Hranilnica in posojilnica v Sol- kanu je imela v preteklem letu 25.127 Kr. 76 vin. prometa. Hranilnih vlog so vložili 34.701 Kr. 46 vin., vzdignili pa 27.537 Kr. 10 vin. Izposodila je posojilnica 22.440 Kr. vrnila pa so posojil 3346 Kr.

Za kratek čas.

Dobro se je odrezal. Dva narodna naprednjaka sta na potu vzela v sredo mej se enega naših sonišljenikov in ga vprašala: „Povej nama, ali si osel ali norec, da držiš s klerikalci?“ „Ne nisem ne eno, ne drugo, ampak v sredi mej obema.“

Nedolžen. Sodnik: Kaj vruga ste zopet naredili? Danes je že dvajsetič, da se kot sodnik bavim z vami! Postopač: „Saj jaz vendar nisem kriv, da Vas niso še povišali.“

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Bajt. Tiskala »Narodna tiskarna« v Gorici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8 priporoča

pristna bela brskih, dal- inčrna vina iz matinskih in vipavskih, iaterkih vi- furlanskih, nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez- nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Rašela hiš. šte. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci, mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kra- marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Objava.

Podpisani naznanja, da bode po brički izgubi dragega Ivana firma Brata Zupan pod istim nespremenjenim imenom nadaljevala

orgljarsko obrt,

katero je skozi dveletno bratovo bolezen vodil podpisani in jo bode tudi nadalje- val pod imenom

Brata Zupan,
orgljarja v Kamnigoricu.

Preudano se priporoča prečastiti duhovščini in velečastitim cerkvenim predstojništvom in bilježim velespošto- vanjem udani za firmo Brata Zupan

Ignacij Zupan,
orgljarski mojster.

Nikaka

skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstrak- tov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Ješnjec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštini nakaznici: po poštnem pov- zetu 10 kr. več. Vsaki pošiljki pride- nem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,
Trst, Via Belvedere št. 23.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po- hištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu iz odlikovanih čer- ni- gojevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via Leoni, katere se lepše in ukus- neje izdelane in ceneje od dunaj- skih in Budapeštanskih tovarov.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Raz- lično pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celu- loida, posebno za jedilne sobe. Bla- zine iz strune, afriške trave, z ži- mami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne naha- jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja. n. občinstvo!

Sadjarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta), se priporoča slavnemu občinstvu. Iz- deluje vsakovrstna kleparska dela.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica št. 4 Gorica,

priporoča se

zaraznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Narčila se izvršujejo hitro.

Priporoča dalje tudi svojo zalogo.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prte- nino, Chiffon, oksford, srovice, vsa- kovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam prečast. duhovščini, cerk- venim oskrbništvom in slavnemu ob- činstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 23.

(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto- rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfa, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi prist- na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Odlikovan fotografski atelier

Ant. Jerkič Gorica,

Gosposka ulica šte. 7

v hiši „Gor. ljudske posojilnice“, edini zalagatelj c. kr. avstrijske državnouradniške zveze za Gor- riško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi velikomestno urejeni atelier odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni urad- niki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabata.

Se toplo priporoča z odlič- nim spoštovanjem udani

Anton Jerkič.

Važno za vsakega!

Razprodaja
za 2 gld. 95 kr. dobite
14 dragocenosti:

Važno za vsakega!

Žepna ura Anker Rem. (tudi posrebrnjena) z lepim krovom, 3 letno poročstvo. — Elegantne oklopne verižice z mahalom. Pariški sestav. — Iglica za vratnik s ponar. kameni. — Par po- zlač. gumbov za zapetnike. — Oprava naprsnih in ovratnih gumbov. — Par srebrnih uhanov. — Prstan z elegant. kameni. — Malo žepno zrcalo. — Te dragocenosti se dobe po poštnem pov- zetu za 2 gld. 95 kr.

Bratje Hurviz,

Krakov, Stradom 17 (Avstrija).

Kar ne ugaja, se v 8 dneh lahko povrne. — Bogati ilustrovani katalogi se dobe brezplačno. Prekupei in agenti se sprejemajo.

Mirodilnica (drogerija)

v Tržni ulici

v poslopu okrožnega sodišča je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter more na drobno in debelo po skromnih cenah postreči kmetoval- cem in obrtnikom, gospodarjem in gospodinjam in vsem zasebnikom, ki potrebujejo mirodilniškega blaga.

Posebno se priporoča cerk- venim oblastim, županstvom, ura- dom, šolskim vodstvom, društvom, javnim in privatnim zavodom, tvornicam, mojstrom, trgovcem, živinozdravnikom, pirotehnikom itd. — Priporoča zlasti barve suhe in oljate, aniline in lesna barvila; za obleko, bronza; po- kosti (lake), sušilo, zamasko (kit), votlič, razne krede, fini cement portlandski, čopiče, ščeti, oterake za noge, šablone, zamaške, gobe, milo, sveče, vžigalice, petrolej; najfineje žveplo in bakrani vitriol; cevi in druge reči iz kavčuka (galoše), razne soli, zdravilna zelišča, mineralne vode, cedilke, (gume), cerkveno kadilo in kot primeso dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila; prepase za kilo, obveze in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toa- letno milo in drugo lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografije itd.

